

โครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปี 2568

“น้ำอบไทย”

ศิริไลซ์แห่งดอกไม้สยาม สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

สัญญาเลขที่ : 31/2568

หัวหน้าโครงการ : นายมนู เต็กสุวรรณ

ผู้ประสานงาน : นางสาวณัฐพัชร นามจิต

หน่วยงาน : ศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มสธ. เพชรบุรี กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2

ความเป็นมาของโครงการ

น้ำอบไทยเป็นหนึ่งในเครื่องหอมที่สะท้อนภูมิปัญญาไทยซึ่งสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน โดยมีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของคนไทยทั้งในด้านวัฒนธรรม ประเพณี และความงาม เช่น ใช้ในพิธีรดน้ำดำหัวช่วงเทศกาลสงกรานต์ ใช้เป็นเครื่องหอมประจำบ้าน หรือใช้เป็นของขวัญของฝากในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ด้วยองค์ประกอบที่ผสมผสานกลิ่นหอมจากดอกไม้และสมุนไพรพื้นบ้าน ร่วมกับการอบระย้าอย่างประณีต ทำให้น้ำอบไทยมีคุณค่าทางวัฒนธรรมและสามารถต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนได้อย่างมีศักยภาพ

ศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพชรบุรี กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ได้เล็งเห็นความสำคัญของการส่งเสริมองค์ความรู้และทักษะจากภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้จัดทำโครงการ “น้ำอบไทย” ศิริไลซ์แห่งดอกไม้สยาม สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นเวทีให้ประชาชน นักเรียนเยาวชน และเครือข่ายชุมชนได้เรียนรู้ขั้นตอนการผลิตน้ำอบไทยแบบโบราณจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมทั้งเปิดโอกาสในการนำความรู้นี้ไปต่อยอดสร้างอาชีพเสริม และสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและชุมชนในระยะยาว

ในการนี้ ศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพชรบุรี กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ดำเนินการจัดกิจกรรม ณ อุทยานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.2) จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ฯ และมีบรรยากาศทางวัฒนธรรมไทย อีกทั้งยังได้แรงจูงใจให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่งกายอย่างไทยๆ มาร่วมกิจกรรม ซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งในการเรียนรู้ภูมิปัญญาไทยให้เชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นอย่างกลมกลืน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำน้ำอบไทยให้คงอยู่ในสังคมไทยอย่างยั่งยืน
2. เพื่อถ่ายทอดความรู้และฝึกทักษะการผลิตน้ำอบไทยให้แก่ประชาชนในชุมชน สามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือประกอบอาชีพได้จริง
3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชกับชุมชนในพื้นที่ และส่งเสริมการบริการวิชาการแก่สังคมตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย
4. เพื่อประชาสัมพันธ์การศึกษาทางไกล มสธ. และภาพลักษณ์อันดีงามของมหาวิทยาลัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของโครงการ ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่ให้บริการของศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มสธ. จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม รวมจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 40 คน

วิธีการดำเนินงานของโครงการ

การวางแผนและเตรียมการ

- ศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มสธ. เพชรบุรี กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ดำเนินการจัดประชุมวางแผนการจัดโครงการ ร่วมกับเจ้าหน้าที่และผู้รับผิดชอบโครงการ
- ประสานงานกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย และสถานที่ดำเนินกิจกรรม
- คัดเลือกวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดความรู้
- จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และวัตถุดิบในการจัดกิจกรรม เช่น สมุนไพร กลิ่นดอกไม้หอม เครื่องหอม ینگิน และภาชนะต่าง ๆ

การดำเนินกิจกรรม

- จัดกิจกรรมในวันจันทร์ที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2568 ณ อุทยานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.2) อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
- ประธานในพิธี โดยนายธนวัฒน์ รุ่งเรืองศรี นายอำเภออัมพวา และกล่าวรายงานโดย ผู้อำนวยการศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ มสธ. เพชรบุรี กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2
- นายประดิษฐ์ ราชเดิม ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานสมุทรสงคราม ได้นำเครือข่ายเข้ามาช่วยอบรม
- วิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของน้ำอบไทย ความสำคัญของเครื่องหอมในสังคมไทย รวมถึงวัตถุดิบ และสมุนไพรไทยที่ใช้ในกระบวนการทำน้ำอบ
- สาธิตขั้นตอนการต้มน้ำอบ การเตรียมเครื่องหอม และการอบร่ำโดยใช้ภาชนะอิงิน และตะคัน
- ผู้เข้าร่วมชมการสาธิต และฝึกปฏิบัติ โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

การสรุปผลและประเมินผล

- เปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถาม-ตอบ ร่วมกับวิทยากร
- จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
- สรุปผลการดำเนินงาน และจัดทำรายงานเสนอต่อสำนักงานการศึกษาต่อเนื่อง ฝ่ายบริการเผยแพร่ทางไกล

ผลการดำเนินงาน

1. ความพึงพอใจต่อการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยคิดเป็นร้อยละ 81.0
2. ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ประโยชน์คิดเป็นร้อยละ 83.3

ประโยชน์ที่ได้รับ

โครงการนี้ช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำน้ำอบไทย ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าของสังคมไทย ให้ยังคงอยู่และเป็นที่รู้จักในกลุ่มคนรุ่นใหม่ อีกทั้งยังเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ทำให้ผู้เข้าร่วมมีโอกาสฝึกทักษะในการผลิตน้ำอบไทยด้วยตนเอง ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หรือพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้ในระดับครัวเรือนหรือชุมชน

นอกจากนี้ โครงการยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราชกับชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อีกทั้งยังเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์บทบาทของมหาวิทยาลัยด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ตลอดจนเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัยในฐานะสถาบันที่มุ่งมั่นพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งเผยแพร่แนวคิดเรื่องการศึกษาทางไกลของ มสธ. ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง

ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้และเข้าใจในกระบวนการทำน้ำอบไทยตามภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย ได้ฝึกทักษะบางขั้นตอน ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดเพื่อสร้างอาชีพหรือรายได้เสริม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนกับมหาวิทยาลัย และร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ต่อไปอย่างยั่งยืน สืบสานสืบทอด ต่อยอดน้ำอบไทยโบราณให้คงอยู่ไม่สูญหายไปจากสังคมไทย รวมถึงเจ้าของธุรกิจสปาในรีสอร์ท ได้มาศึกษาหาความรู้จากกิจกรรมครั้งนี้ เพื่อนำไปต่อยอดทางธุรกิจรีสอร์ทต่อไป

ภาพกิจกรรมการดำเนินงานโครงการ

